

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ КРЕДИТНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

вул. Чорновола В., 25, оф.49, Київ, 01135
факс/тел.: 501-18-75, 78

п/р 2600601192 в ПУАТ "ФІДОБАНК",
м. Київ, МФО 300175, код 20064083

№ 2 /13

11 січня 2013 року

**Національна комісія, що здійснює
державне регулювання в сфері
ринків фінансових послуг**
01001, м. Київ, вул. Б. Грінченка, 3

**Департамент державної регуляторної
політики та розвитку підприємництва
Міністерства економічного розвитку
і торгівлі України**
01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11

*Зауваження та пропозиції
до проекту розпорядження*

14 грудня 2012 року на офіційному сайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання в сфері ринків фінансових послуг, з метою вдосконалення умов і механізмів ліцензування діяльності кредитних установ з надання фінансових послуг було оприлюднено проект розпорядження Нацкомфінпослуг "Про затвердження Положення про ліцензування кредитних установ та ліцензійні умови здійснення кредитними установами діяльності з надання фінансових кредитів за рахунок залучених коштів" (надалі за текстом – проект розпорядження).

Національна асоціація кредитних спілок України вважає за необхідне надати наступні зауваження та пропозиції до вищезначеного проекту розпорядження, а саме:

1. З метою уникнення неоднозначного трактування окремих положень проекту розпорядження викласти останню частину п. 1.5 цього проекту у наступній редакції:

„Не допускається здійснення кредитними спілками діяльності, що потребує ліцензування, без ліцензії, після закінчення строку дії ліцензії, визнання ліцензії недійсною, у разі її тимчасового зупинення або анулювання, окрім виконання кредитною спілкою своїх зобов'язань за договорами з надання фінансових послуг, зазначених у ліцензії, які були укладені до моменту закінчення строку дії ліцензії, визнання ліцензії недійсною, у разі її тимчасового зупинення або анулювання.”

2. Частину 2 п. 1.7 проекту розпорядження виключити, оскільки встановлення тридцяти денного строку не позбавляє права кредитної спілки будь-коли звернутися за отриманням ліцензії. Тим більше, що за рішенням Нацкомфінпослуг тридцяти денний строк розгляду заяви та документів, поданих кредитною спілкою для отримання ліцензії може бути продовжений.

3. Частину г) п. 1.8 проекту розпорядження виключити, оскільки цим проектом не передбачено подання документів в електронній формі через web-інтерфейс на офіційному сайті Нацкомфінпослуг.

4. З метою уникнення двозначності та неможливості визначення заявником початку та закінчення перебігу строків розгляду заяви та документів, що до неї додаються:

4.1. доповнити частину 1 п. 1.11 проекту розпорядження останнім реченням наступного змісту: „Дата подання заяви та документів, що додаються до заяви, вважається датою надходження заяви та документів, що додаються до заяви.”;

4.2. частину 2 п. 1.11 виключити;

4.3. останню частину п. 1.11. викласти в редакції: „У разі якщо документи подаються (надсилаються) кількома пакетами, датою надходження заяви та документів, що додаються до заяви, вважається дата подання останнього з документів, поданих не пізніше ніж за 10 робочих днів до спливу 30-денного строку з моменту подання заяви.”

5. В зв'язку із відсутністю змістовного навантаження для словосполучення «строк прийняття відповідного рішення Нацкомфінпослуг» в контексті частини другої п. 1.13, видалити словосполучення «та прийняття відповідного рішення Нацкомфінпослуг» та викласти частину другу п. 1.13 в наступній редакції:

«Якщо протягом строку розгляду заяви у заявника сталися зміни в будь-яких відомостях, що надавалися у заяві та/або доданих до заяви документах, заявник зобов'язаний протягом наступного робочого дня з моменту виникнення таких змін повідомити Нацкомфінпослуг про зміни, що сталися, із доданням підтверджуючих документів».

6. Враховуючи неоднозначність трактування пункту 1.15 проекту розпорядження, внаслідок наведеного у п. 1.4 визначення поняття „ліцензування”, викласти пункт 1.15 в наступній редакції:

«1.15. За результатами розгляду заяви Нацкомфінпослуг може прийняти рішення про залишення заяви без розгляду, про відмову у видачі ліцензії або про видачу ліцензії».

Далі за текстом слова „відмова у ліцензуванні” та „про ліцензування” в контексті п. 1.15 замінити словами „про відмову у видачі ліцензії” та „про видачу ліцензії” відповідно у необхідних відмінках.

7. Частину першу п. 1.16 доповнити першим реченням наступного змісту: „У рішенні про залишення заяви без розгляду зазначається вичерпний перелік підстав залишення заяви без розгляду з відповідним обґрунтуванням.”

8. Однією з новацій проекту розпорядження є впровадження механізму оформлення та видачі копії ліцензії для відокремлених підрозділів кредитних спілок.

В частині четвертій пункту першого Аналізу регуляторного впливу проекту розпорядження зазначається, що зазначений механізм оформлення та видачі копії ліцензії для відокремлених підрозділів кредитних спілок встановлюється у відповідності до положень Закону України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності”, що навпаки суперечить вимогам зазначеного Закону.

Але відповідно до частини першої статті 9 Закону України „Про ліцензування певних видів господарської діяльності» господарська діяльність із надання фінансових послуг підлягає ліцензуванню відповідно до спеціальних законів, яким по відношенню до Закону України „Про ліцензування певних видів господарської діяльності” є Закон України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та Закон України „Про кредитні спілки”.

Водночас, відповідно до статті 1 „Про ліцензування певних видів господарської діяльності” орган ліцензування – орган виконавчої влади, визначений Кабінетом Міністрів України, уповноважений законом державний колегіальний орган, спеціально уповноважений виконавчий орган рад для ліцензування певних видів господарської діяльності. Постановою Кабінету Міністрів України від 14.11.2000 року №1698 (із змінами та доповненнями) „Про затвердження переліку органів ліцензування”, встановлено, що в рамках Закону України „Про ліцензування певних видів господарської діяльності” Національна комісія, що здійснює державне регулювання в сфері ринків фінансових послуг, є органом ліцензування виключно за наступним видом господарської діяльності – збирання та використання інформації, яка складає кредитну історію. Таким чином, ліцензування господарської діяльності з надання фінансових послуг здійснюється на підставі Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та Закону України „Про кредитні спілки”.

Міністерство юстиції України в пункті 4 свого листа від 26.12.2008 року № 758-0-2-08-19 „Щодо практики застосування норм права у випадку колізії” також зазначає, що при розбіжності між загальним і спеціальним нормативно-правовим актом перевага надається спеціальному, якщо він не скасований виданим пізніше загальним актом.

З іншого боку, відповідно до абзацу другого пункту першого статті 35 Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” встановлено, що у разі наявності у заявника філій, інших відокремлених підрозділів, які провадитимуть господарську діяльність на підставі отриманої ліцензії, у заяві зазначається їх місцезнаходження.

Таким чином, наразі жодним із зазначених спеціальних законів не передбачена необхідність отримання копій ліцензії для відокремлених підрозділів кредитних спілок, тому впровадження такого механізму без внесення відповідних змін до Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та Закону України „Про кредитні спілки” є передчасним, а посилення на Закон України „Про ліцензування певних видів господарської діяльності” в даному випадку є некоректним.

Для усунення неоднозначності в трактуванні вимог до кредитної спілки, до документів, які подає кредитна спілка для отримання ліцензії та інших питань пов'язаних із процедурою ліцензування на нашу думку підлягають додатковому уточненню наступні пункти проекту розпорядження:

Внести зміни до пункту 1.21 проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„1.21. Кредитна спілка має право здійснювати діяльність, зазначену в ліцензії, через свої відокремлені підрозділи на підставі засвідченої кредитною спілкою копії відповідної ліцензії, отриманої кредитною спілкою відповідно до вимог цього Положення.”

При цьому, частину 5 п. 1.4 проекту розпорядження викласти в редакції:

„ліцензування – видача, переоформлення, тимчасове зупинення та анулювання ліцензій, видача дублікату ліцензії, ведення ліцензійних справ, контроль за додержанням ліцензіатом ліцензійних умов, видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов;”

8. Внести зміни до пункту 2.1. проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„2.1. Нацкомфінпослуг зобов'язана видати ліцензію на здійснення діяльності кредитної спілки з надання фінансових кредитів за рахунок залучених коштів та/або ліцензію на здійснення діяльності по залученню внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки за умови, що заявник відповідає наступним вимогам:”

9. Викласти п. 2.1.4 проекту розпорядження у наступній редакції:

„На дату подання кредитною спілкою заяви про видачу ліцензії до Нацкомфінпослуг, кредитна спілка дотримується фінансових нормативів, що встановлюються нормативно-правовим актом Нацкомфінпослуг, та здійснює беззбиткову діяльність.”

10. Викласти п. 2.1.5 проекту розпорядження у наступній редакції:

„На дату подання кредитною спілкою заяви про видачу ліцензії до Нацкомфінпослуг, відсутні факти невиконання кредитною спілкою рішень Держфінпослуг або Нацкомфінпослуг про застосування до такої кредитної спілки заходів впливу.”

11. Пункт 2.2.1 проекту розпорядження викласти в наступній редакції:

„2.2.1. Заяву про видачу ліцензії (додаток 1). У разі наявності у заявника відокремленого (их) підрозділу (ів), інформація про який (і) внесена до Державного реєстру фінансових установ та який (і) здійснюватиме (уть) діяльність з надання фінансових послуг, у заяві зазначаються їх перелік та місцезнаходження.”

12. Пункт 2.2.3 проекту розпорядження виключити, оскільки при здійсненні державної реєстрації юридичної особи та змін до установчих документів протокол (протоколи) загальних зборів членів кредитної спілки надаються і перевіряються державним реєстратором. Таким чином, надання копії (копій) протоколу (протоколів) загальних зборів членів кредитної спілки у складі документів. Які надаються кредитною спілкою для отримання відповідної ліцензії призводитиме до дублювання функцій державного реєстратора Нацкомфінпослуг. Тим більше, що вказані документи надаються кредитними спілками до Нацкомфінпослуг відповідно до вимог Розпорядження Держфінпослуг № 1099 від 22 червня 2004 року (із змінами та доповненнями) та частини 3 статті 8 Закону України „Про кредитні спілки”.

13. Пункти 2.2.4 – 2.2.6 проекту розпорядження виключити, оскільки:

13.1. проміжна фінансова звітність за звітний період, що передував кварталу, в якому подаються заява та додані до неї документи, складені відповідно до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, дублює інформацію, яка міститься у

звітних даних, що надаються кредитними спілками до Нацкомфінпослуг і є набагато більш деталізованими;

13.2. Фінансова звітність за останній завершений звітний рік, складену відповідно до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” разом із Аудиторським висновком, складеним за підсумками проведеної перевірки фінансової звітності кредитної спілки з питань достовірності та повноти фінансової звітності, її відповідності встановленим вимогам положень (стандартів) бухгалтерського обліку, формування капіталу кредитної спілки, наданий аудиторською фірмою (аудитором), внесеною до відповідного реєстру, що ведеться Нацкомфінпослуг, надаються кредитною спілкою до Нацкомфінпослуг відповідно Розпорядження Держфінпослуг № 177 від 25 грудня 2003 року (із змінами та доповненнями).

Таким чином, пункт 2.2.7 проекту розпорядження вважати пунктом 2.2.3, пункт 2.2.8 – пунктом 2.2.4, пункт 2.2.9 – пунктом 2.2.5.

14. Пункт 2.2.10 проекту розпорядження виключити, оскільки копії положень про відокремлені підрозділи надаються кредитними спілками до Нацкомфінпослуг відповідно до вимог Розпорядження Держфінпослуг № 1099 від 22 червня 2004 року (із змінами та доповненнями).

15. Уточнити формулювання пункту 2.3.2 проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„2.3.2. Заява та/або документи, що додаються до заяви оформлені з порушенням вимог пунктів 1.8. та 1.10 цього Положення.”

16. Уточнити формулювання пункту 2.3.3 проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„2.3.3. Подано не повний пакет документів відповідно до переліку, зазначеного в пунктах 2.2.1 – 2.2.5 цього Положення.”

17. Уточнити формулювання пункту 2.4. проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„2.4. Про залишення заяви про видачу ліцензії без розгляду заявнику направляється письмове повідомлення із зазначенням вичерпного переліку підстав залишення заяви без розгляду в строк не пізніше ніж 30 календарних днів з дати надходження заяви та документів, що додаються до заяви. Письмове повідомлення підписується керівником структурного підрозділу Нацкомфінпослуг, що здійснює розгляд заяви та відповідних документів.”

18. Уточнити формулювання пункту 2.7.1 проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„2.7.1. Невідповідність кредитної спілки згідно з поданими документами вимогам пунктів 2.1.1. – 2.1.6. цього Положення.»

19. Пункти 2.14. – 2.24 проекту розпорядження щодо механізму отримання копії ліцензії відокремленим підрозділом кредитної спілки видалити як такі, що не відповідають вимогам чинного законодавства України.

20. Пункт 4.4 проекту розпорядження викласти в редакції:

„Кредитна спілка зобов'язана подавати до Нацкомфінпослуг фінансову звітність та звітні дані, інформацію в обсягах, формах та у строки відповідно до вимог законодавства.”

21. Уточнити формулювання пункту 4.6. проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„4.6. Кредитна спілка зобов'язана письмово повідомити Нацкомфінпослуг про зміну керівника відокремленого підрозділу, який здійснює діяльність з надання фінансових послуг на підставі отриманої кредитною спілкою ліцензії, протягом п'ятнадцяти робочих днів після виникнення відповідних змін та надати відповідні підтвердні документи, засвідчені підписом керівника та відбитком печатки кредитної спілки.”

22. Уточнити формулювання пункту 4.7. проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„4.7. Кредитна спілка зобов'язана письмово повідомити Нацкомфінпослуг про прийняття рішення про ліквідацію відокремленого підрозділу, який здійснює діяльність з надання фінансових послуг на підставі отриманої кредитною спілкою ліцензії, протягом п'ятнадцяти

робочих днів після виникнення відповідних змін та надати відповідні підтвердні документи, засвідчені підписом керівника та відбитком печатки кредитної спілки.”

23. Уточнити формулювання пункту 4.8. проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„4.8. Зміна найменування ліцензіата та/або його відокремленого(их) підрозділу(ів)), який(і) здійснює(ють) діяльність з надання фінансових послуг на підставі отриманої кредитною спілкою ліцензії, якщо ця зміна не пов'язана з злиттям, приєднанням, поділом кредитної спілки, а також зміна місцезнаходження ліцензіата та/або його відокремленого(их) підрозділу(ів)), який(і) здійснює(ють) діяльність з надання фінансових послуг на підставі отриманої кредитною спілкою ліцензії, є підставою для переоформлення ліцензії.”

24. Уточнити формулювання пункту 4.9. проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„4.9. У разі виникнення хоча б однієї з підстав для переоформлення ліцензії кредитна спілка зобов'язана протягом п'ятнадцяти робочих днів з дати здійснення державним реєстратором реєстраційних дій щодо відповідних змін подати до Нацкомфінпослуг такі документи для переоформлення ліцензії:”

25. виправити помилку в нумерації шляхом заміни номеру пункту „4.19.1” на номер пункту „4.9.1”.

26. Пункт 4.9.2. виключити з підстав зазначених у п. 12 цього листа із зміною подальшої нумерації.

27. Уточнити формулювання пункту 4.9.5. проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„4.9.5. Оригінал ліцензії, що підлягає переоформленню.”

28. Привести формулювання п. 4.10. проекту розпорядження у відповідність до чинного законодавства України та викласти його в наступній редакції:

„4.10 Документи для переоформлення ліцензії подаються кредитною спілкою одночасно з документами для переоформлення свідоцтва про реєстрацію фінансової установи, а також довідки про внесення інформації про відокремлений підрозділ кредитної спілки (у разі зміни найменування та/або місцезнаходження відокремленого(их) підрозділу(ів), який(і) здійснює(ють) діяльність з надання фінансових послуг на підставі отриманої кредитною спілкою ліцензії), передбаченими нормативно-правовим актом Нацкомфінпослуг про включення кредитних спілок до Державного реєстру фінансових установ.”

29. Уточнити формулювання пункту 4.11.2 проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„4.11.2 Заява та/або документи, що додаються до заяви, оформлені з порушенням вимог пунктів 1.8. та 1.10 цього Положення.”

30. Уточнити формулювання пункту 4.12 проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„Про залишення заяви без розгляду заявнику направляється письмове повідомлення із зазначенням виключного переліку підстав залишення заяви без розгляду у строк не пізніше ніж тридцять календарних днів з дати надходження заяви та документів, що додаються до заяви. Письмове повідомлення підписується керівником структурного підрозділу Нацкомфінпослуг, що здійснює розгляд заяви та відповідних документів.”

31. Уточнити формулювання пункту 4.13 проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

“4.13. У разі відсутності підстав для залишення заяви без розгляду Нацкомфінпослуг оформлює заявнику ліцензію на новому бланку у строк не пізніше ніж тридцять календарних днів з дати надходження заяви та документів, що додаються до заяви.”

32. Уточнити формулювання пункту 5.1.1 проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„5.1.1. Недотримання кредитною спілкою вимог пунктів 2.1.1. – 2.1.6. цього Положення.”

33. Привести формулювання пункту 5.2.2 проекту розпорядження у відповідність до чинного законодавства України та викласти його в наступній редакції:

„5.2.2. Протягом строку тимчасового зупинення ліцензії кредитна спілка повинна виконувати свої зобов'язання перед своїми членами за договорами з надання фінансових послуг, зазначених у ліцензії, які були укладені до моменту початку дії тимчасового зупинення ліцензії.”

34. Уточнити формулювання пункту 5.2.4. проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„5.2.4. Обмеження, передбачені підпунктами 5.2.2 – 5.2.3 цього пункту, поширюються на всі відокремлені підрозділи, які здійснюють діяльність з надання фінансових послуг на підставі отриманої кредитною спілкою ліцензії, дія якої тимчасово зупинена.”

35. Пункти 5.6.3 – 5.6.5 виключити, оскільки, зокрема, у разі недоцільності провадження за рішенням кредитної спілки ліцензійного виду діяльності за умови неанульованої відповідної ліцензії кредитна спілка не матиме змоги відмовити членам кредитної спілки в укладанні нових договорів про надання фінансових послуг, які потребують відповідного ліцензування, що апріорі робить неможливим виконання п. 5.6.5 проекту розпорядження. Підстави щодо п.п. 5.6.3, 5.6.4 містяться у п. 13 цього листа.

36. Уточнити формулювання пункту 5.6.6. проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„5.6.6. Оригінал отриманої кредитною спілкою ліцензії.”

37. Привести формулювання п. 5.7 проекту розпорядження у відповідність до чинного законодавства України та викласти його в наступній редакції:

„5.7. Нацкомфінпослуг має право здійснити перевірку кредитної спілки щодо виконання її зобов'язань перед своїми членами за укладеними договорами.”

38. Уточнити формулювання пункту 5.9 проекту розпорядження та викласти його в наступній редакції:

„Про залишення заяви без розгляду заявнику направляється письмове повідомлення із зазначенням виключного переліку підстав залишення заяви без розгляду у строк не пізніше ніж тридцять календарних днів з дати надходження заяви та документів, що додаються до заяви.

Письмове повідомлення підписується керівником структурного підрозділу Нацкомфінпослуг, що здійснює розгляд заяви та відповідних документів.”

39. В Додатку 1 до Положення про ліцензування кредитних спілок та ліцензійні умови здійснення кредитними спілками діяльності з надання фінансових послуг видалити словосполучення «*та копію (копії) ліцензії на здійснення діяльності*» та замість нього вставити «*відокремлені підрозділи**».

40. Додаток 2 до Положення про ліцензування кредитних спілок та ліцензійні умови здійснення кредитними спілками діяльності з надання фінансових послуг видалити як такий, що не відповідає чинному законодавству України.

41. В Додатку 4 до Положення про ліцензування кредитних спілок та ліцензійні умови здійснення кредитними спілками діяльності з надання фінансових послуг видалити словосполучення «*та копію (копії) ліцензії на здійснення діяльності*» та замість нього вставити «*відокремлені підрозділи**».

Національна асоціація кредитних спілок України просить Національну комісію, що здійснює державне регулювання в сфері ринків фінансових послуг врахувати наведені вище зауваження та пропозиції до проекту розпорядження Нацкомфінпослуг “Про затвердження Положення про ліцензування кредитних установ та ліцензійні умови здійснення кредитними установами діяльності з надання фінансових кредитів за рахунок залучених коштів” та висловлює готовність взяти участь у доопрацюванні зазначеного документу.

З повагою,

Президент НАКСУ

П. М. Козинець